

צדור ידיעות

מן המזרח הרחוק

קפריסין

בקשר לעתידם של סידוריההגנה האיטט רטגיים של הבריטים במזרח היסיהתיכון חשובה חותדעתו של האתנרד (ראש הכנר סיה היניית) בקפריסין שהושמעה באמצע חודש אוקטובר. בעמדו על שאלת איחודו של האי עם יון (שאלה המחריפה והולכת בזמן האחרון, וגורמת תסיסה בקרב תושבי קפריסין). ושחרורו מתלותו המדינית, המוחלטת כיום, בבריטניה, תלות הנמשכת מאז 1898, אמר האתנרד: „לא ביטול החוקים המפירים את החופש האזרחי שלנו (שהונהגו מאז מאורעות 1931, כשהמון קפריסאי התקיף את ארמונו של סיר רונלד סטורס, מושל האי) ולא הצעת שלטון עצמי עשויים לספיקנו. אכן, באם בריטניה רוצה דוקא שיהיו לה בסיסי אויר וים בקפריסין, יכול תוכל לקיימם אפילו לאחר הימסר האי לידי יון. אנו עושים במיטב יכולתנו, כדי לנהוג בידירות כלפי בריטניה, אך דומה שעוד מעט ואייאפשר יהיה להוסיף ולנהוג בדרך זו“.

נראה שהלךהמחשבה הנרמו בהודעתו זו של האתנרד שקוי לעורר בירורים גם בשאלות אחרות של מתן שלטון עצמי ועצמאות לשטחים התלויים עד כה תלות קולוניאלית בבריטניה. שקיום בסיסים איסטרטגיים בתור כם נראה בעיני בריטניה עצמה כחיוני ביותר בשבילה.

אשר לקפריסין עצמה — נראים הדברים, שבריטניה תגש לפיתוח בסיסה באי בלי

שתמסרהו לידי יון, וטעמה ונימוקה עמה, לנוכח המצב המדיני המסובך והמסוכסך הן בפנים יון והן מחוצה לה. (ע' כ"כ בעמ' 88). סוריה

בראשית אוקטובר נודע כי בשל הקושי במציאת מועמדים מתאימים לתפקידיקצינות אחראיים בצבא הסורי החדש, הוחלט להזמין לשם כך אנשיצבא מחוץ. מה טיבם של אנשים אלה אפשר להסיק מן הידיעה האופיינית שהקולונל מחמוד אל-הנדי, ש הוא עצמו אמנם ממוצא סורי, אך שירת כקצין גבוה בצבאה של עיראק — וסורטר מהצבא על חלקו במרד ראשיד-עלי ב-1941 בגדד — נתמנה עתה כסגן המנהל-הכללי במיניסטריון הסורי להגנה. בעשותה כך הלכה סוריה, בעצם, בעקבותיו של אבן-סעוד, ש כידוע, הזמין את הקולונינג הצבאי שלא הצליח, עזין אל-מצרי, שסולק מהצבא המצרי, לכהונת המפקח בצבא סעודיה. קפיטן מן הצבא העיראקי הזומן כמדינה בבית-הספר הצבאי הסורי.

כן נתמנה קצין עיראקי, טאריק מראיד, לתפקיד גבוה בצבא סוריה. סבורים כי מינר יים אלה אינם לרצון לקציני הצבא הסוריים המצפים לעליות בדרגה.

ביה"ס הצבאי שבחומס יורחב, ויכלול 160 תלמיד במקום 50—60 עד עתה. פעולות נגד הכורדים

לאחר הפעולות נגד כנופיות של סולימאן אל-מורשד בחבל העלאיים, פתחו בזמן ה-

בראשית חודש ספטמבר, התפרסמו בעתון נות היוםית מספר ידיעות מעורפלות למדי — ובחלקן, בלי ספק, פרי סנסציה מנופחת בדבר „מרד העלאוים בסוריה“. בתחילה הגיע ערכוב הענינים והמושגים עד כדי הודעות על התקוממות ופרעות רחוב בדמשק. עד מהרה נתברר שמרכזה של אותה התקוממות, במידה שנתחוללה במציאות ולא נופחה ע"י הממשלה הסורית, הנו, כמוכב, בארץ העלאוים שבצפון-מערבה של סוריה, — בעיר החוף לטקיה או בעיר ג'בל-אנסריה. הרקע למהומות שפרצו באותו חבל הנו מקור רי למדי. אחד מצירייה-חבל שבפרלמנט בדמשק סולימאן מורשד איננו רק עס קן פוליטי, אלא — בעיני העלאוים, שהם העדה הראשית בין תושבי החבל, ואף בעלי התכונה הלוחמת ביותר — הנו גם התגלמות האלוהים על פני האדמה. דבר זה, ההולם יפה את מושגיה הדתיים-הכלליים של כת מוסלמית מעניינת זו, הכניס בכל זאת סיבוך-מה בין חסידים שבין ממשלת דמשק ובין צירייה-פרלמנט זה; וב-יחוד שהלז לא ויתר כנראה מלהשתמש, נוסח-מורח, גם באמצעי לחץ וכוח כדי לשמור על מעמדו התקיף בחבל. אולם, לעניינים אלה של ארץ-העלאוים היתה גם בחינה אחרת. בתקופת המנדט הצרפתי מצאו גייסות הצרפתים את מתנגדיהם הרציניים ביותר שבסוריה שבשטי הרה-העלאוים. אך לאחר שהושלטו משטר ושקט באותו חבל, עשו הצרפתים במידת-מה גם לפיתוחו של החבל, ובדרך כלל ידעו לשמור על הסדר. אותו סולימאן מורשיד, שפתח אז במסע תעמולה דתית, שנראתה בו משום סכנה לשלום, הושם במאסר ונאלץ לחזור לזמן מה מגלגולו האלוהי לגלגול של בן-אנוש. החבל כולו לא נטה לקבלת מרות מרכזית של מדינה נאי דמשק וחלב (המוסלמים הסוניים בעיקר) ומבחינה זאת הלמה אותו יפה האב-טונומיה הרחבה אשר ניתנה לו בימי הצרפתים. משסולק המנדט נסתמנה ממילא האפשרות של התנגשות בין ממשלת דמשק לאנשי החבל; ועניינו של סולימאן מורשיד הופיע כאן כמדרכן ומגרה, מבחינה דתית ופוליטית גם יחד. לא מן הנמנע הוא כי כל

אחרון כוחות הג'נדרמריה הסורים בפעולות נגד הכנופיות של הציור הכורדי בפרלמנט הסורי, שאמנם לא נשבע עדיין את שבועת האמונים שלו, נורי אלי-חג'ה, השוכן בג'בל אכראד („הרה-הכורדים“, צפונית-מזרחית להר העלאוים וסמוך לפרת). ראוי להסמך ידיעה זו לידיעה שנתפרסמה בעתון „איאם“ הארמית כי תורכיה דרשה מסוריה להרחיק 19 מנהיגים כורדיים וארמניים מגבולות סוריה-תורכיה, כיון שהם מארגנים שם כנופיות המסכנות את הבטחון. לפי „איאם“ הסגירו כל בניו של נורי אלי-חג'ה עצמם לשלטונות.

לפי החלטת הקבינט הסורי יוקם בית-דין מיוחד שידון ב„משפטי מרידה ובגידה“. ביה"ד יורכב מחמישה שופטים. תובע כללי ישמש בו לויט. קול. חכמת אל-עדוי והחוקר יהיה — קול. עזת אל-סאטי. בית-הדין ישא אפוא אופי צבאי מובהק, ויהיה פטור מאזיקי מושב בת-דין רגילים. המשפט הראשון שיתברר לפניו — והדבר אופייני — יהיה משפטו של סולימאן אל-מורשד, מראשי התקוממות העלאוים.

לדמשק הגיעו 42 מומחים אמריקאים לתעופה. הם יבדקו את התכניות הבאות: (1) הקמת שדה-תעופה ענקי ליד דמשק; (2) יסוד קואויר ישיר בין ניו-יורק ודמשק; (3) תכניות תעופה אחרות במזרח-התיכון. לאחר שהייה של כמה ימים בדמשק יתפלגו המומחים לשתי קבוצות: האחת תצא לאיראן, והשנייה — לתורכיה.

מיניסטר ההגנה הסורי הזמין שני מומחי תעופה אנגליים כדי לבדוק את מכשירי התעופה של הצבא האמריקאי המוצעים למכירה במצרים.

כנסתה צבאי בצירות הבריטית בדמשק נתמנה לויט. קול. גורדון קריידי.

לפי ידיעות מדמשק, מתחילת ספטמבר, נגשה הממשלה הסורית לבנית כמה עמדות משמר משטרתיות בגבול הסוריה-הארצישראלי. תחנות שתכליתן למנוע „כניסת טרוריסטים יהודים לסוריה“.

אשר קרה בראשית ספטמבר זה, עד להפעלת הצבא הסורי על מכוניות השריון והתותחים בכלל, ועד למשלוח שדרות-הדברה לתוך החבל, לא היה בחלקו אלא פרי רצון הממ"שלה הסורית להקדים את מהלך העניינים. סולימאן מורשיד ורבים מתומכיו נאסרו; והיו גם קרבנות לא מעטים, אשר לא הרחיבו את הדיבור עליהם בעתונות, אך נתפרסם סיכום הנשק שהוחרם, תוך כדי "פעולות ההרגעה" הכללית אשר בוצעה ע"י הצבא הסורי בחבל העלאוי. בעיירותיו ובכפריו: — כאלפיים רובים, מאות אקדריים מספר גדול של כדורים, ומעט נשק אחר. לעת עתה שליטה, כנראה, ממשלת סוריה, מבחינה חיצונית, על המצב בחבל העלאוי, אך אין לדעת, כמובן, מה יביא אתו שם יום המחר.

נראה שהידעות ממקורות סוריים על תבוסת המורדים העלאויים היו מוגזמות במקצת. ב־20 בספטמבר הודיע "איאם" על אבידות המורדים כדלקמן: 127 הרוגים, 166 פצועים ו־70 שבויים, בעוד שמספר המתקורמים היה כ־2000 איש. גם לפי מספרים אלה הגיעו אבידות המורדים לפחות מרבע ממשפרם. אולם מקורות אחרים מעריכים את אבידות המורדים בכ־56 בלבד. לפי ידיעות שונות מראשית אוקטובר נמשכות ההתנגשויות בין אנשי מורשד ובין כוחות הממשלה הסורית.

לבנון

לפי דרישת מיניסטר ההגנה הלבנוני זוינו בזמן האחרון יחידות משמר-החופים במכונות-יריה, הואיל ומבחינת מצב-הכוח בחופים ודאי-שלא היה יסוד לכך, מסתבר, שעניני הברחה גרמו לכך.

המוה"מ על קנית מסה"ב ראס-אנקורה-טריפולי (הקטע הארץ-ישראלי של המסילה הוא חיפה-נהריה — ראס-אנקורה, והיא נבנתה בשנות המלחמה, לצורך הקשר עם צפון-סוריה ועם תורכיה) הגיע לנקודה רגילה. אנגליה מסרבת להפחית מן הסכום שבעה לאחרונה: 5 מיליון ל"ל כמחיר

מסה"ב, וכן שהפיצויים, בסך 11 מיליון ל"ל, לבעלי הקרקעות שהופקעו לבניית המסילה ישולמו ע"י הממשלה הלבנונית. העתון הבינ-רותי "לאוריגן" טוען, שמסילת-ברזל זאת מחוסרת ערך בשביל הלבנון והוקמה ע"י הבריטים אך ורק מטעמי איסטרטגיה אימפריאלית.

העתון "בירות" מביא את המספרים הבאים על כוחות הבטחון בלבנון: — הצבא — 3500 איש; הג'נדרמריה — 2000; המשטרה — 780; אנשי הבטחון הציבורי — 250; תקציבם של כוחות-הבטחון עולה ל־25 מיליון לירות לבנוניות לשנה.

לפי הודעת הצירות הבריטית בבירות, הושלם הפינוי הצבאי הגמור של לבנון, ל־אחר שגם חברי-העובדים מטעם הצבא הבריטי, שעסק בחיסול הרכוש והעניינים של הצבא, יצא אף הוא מלבנון למצרים.

עיראק

יותר מ־400 אנשים נהרגו (לפי יוניסד פרס) ומאות נפצעו, בכלל זה נשים וילדים, בתגרה מזוינת שפרצה בין שבטי שמאר ואלבומאטיית באיזור סינג'אר שמצפון-מערב למוסול.

הודעה ממשלתית עיראקית מסרה כי ראש הממשלה חקר את המסיבות חקירה אישית. שלטונות מוסול אסרו את המנהיגים העמידו את איזור הסכסוך תחת ביקורת. אין זה ברור מתוך הידיעה, אם "שבטי שמאר" הנ"ל הגיעו מצפון ערב-הסעודית לחנייה בשטחי עיראק — או לא.

לרקע היחסים הפוליטיים שבין בריטניה וארצות ערב אופיינית הידיעה, כי הוסכם בין בריטניה ועיראק שהנציגות העיראקית בלונדון, וזו של הבריטים בבגדד, תועלינה מעתה למדרגת שגרירות (אמבסאדורות). מהראוי להסביר כי משרת השגריר היא הגבוהה בשלוש הדרגות של נציג דיפלומטי ראשי בבירה זרה, ובעבר מקובל היה להגביל סוג זה של נציגות רק ביחסים שבין מעצמות גדולות. לעתים נהגו גם אחרת,

להפסיק את זרם הסמים המוכנסים לארץ, יוצאים במידה רבה לריק, כל עוד מגדלים חשיש באיזורים נרחבים בארצות השכנות, על אף האיסור מטעם החוק".

בפנותו לבאיכות הליגה הערבית, כותב ראסל פחה, כי באי כוחן של סוריה והלבנון התחייבו לעשות הכל כדי להלחם בנגע זה בתחום ארצותיהן.

הברחת נשק

ראסל פחה מציין עוד מיני הברחה רבים ושונים, חוץ מהברחת סמים משכרים: "כמ"ר יות גדולות של נשק שנאספו בשדות הקרב שבמדבר המערבי הוברחו לארץ-ישראל; הברחת זהב ממצרים שכיחה גם היא, וכן מבריחים אנשים השואפים להיכנס למצרים מן המזרח.

מיניסטר ההגנה דרש הקצבת סך 10 מיליון ל"מ לחינוך הצבא המצרי והקמת גרעין לצי. תקציב ההגנה המצרי של השנה שעבר רה עלה ל-8,940,560 ל"מ, ואלו השנה תופס חת במקצת והועמד ל-8,877,950 ל"מ.

קבוצת קציני-צי מצריים יצאה לאנגליה להתאמן באולפני הצי הבריטי.

מיניסטר ההגנה החליט להכריז על שטחים מסוימים באיזור ים-סוף, איזור סיני והמדבר הדרומי, חוץ מכביש קהיר-סואץ ומסה"ב, כעל "איזורים אסורים". כריטי רכבת חולקו לתושבים חינם אין כסף, לשם הוצאתם מאזורים אלה. (צעד זה בא כנראה עקב מעשי השוד שאירעו בזמן האחרון בקו מסה"ב קהיר-א"י — המער)."

בתזכיר לצירות הבריטית דורשת ממשלת מצרים לעצמה את מסה"ב של סיני (קבר טרה-רטיח). קו זה, שנבנה ע"י הצבא הבריטי בימי המלחמה הקודמת, היה נתון עד כה לסמכותם של שלטונות א"י.

עם כל העיכובים, ההפסקות והאפתעות שבמ"מ בין בריטניה למצרים בענין תרי קונים בחוזה שביניהן, ושינוי הסעיפים ה-

מתוך התחשבות מיוחדת בידידותה או זכר יותיה של מדינה מסוימת. צעד הפגנתי זה לגבי עיראק — וכן הודעתה של בריטניה לממשלת עיראק שבעתיד יוותר השגריר הבריטי על כל זכויות קדימה ומעמד קשישות, שנהגה מהם עד כה לעומת שאר הנציגים הדיפלומטיים שליד ממשלת עיראק, — שתי הן מעידות על הנסיגות לספק את שאיפת הכבוד של מדינה צעירה בויתורים שבנימו"סין תחת שינויים של ממש ביחסים הקיימים.

נציג עיראק בוועידת-השלום הגיש תזכיר בדבר הפיצויים שעיראק תובעת ממדינות ה"ציר", בסך הכל — מיליון 600 אלף לירות. לפי התזכיר היו אבידות עיראק במלחמה: 680 הרוגים, 786 פצועים, 57 נעדרים. אכן, שכחה, משום-מה, ממשלת עיראק לציין, בקרב נגד מי — ולצדו של מי — נפגעו קרבנות מלחמה עיראקיים אלה, וע"י כך מנעה ממשלת-השלום את הבנתה של אחת ההלצות המובהקות שגולדו במלחמת-העולם השנייה.

עבר הירדן

אל-חודיה" מודיע כי "חברת מס"ר סים עבר-ירדנית" תחליל בפעולתה באמצע 1947. בחברה זו משתתפים ערבים מארץ-ישראל בשליש המניות. הונה 100,000 לירות. לפי תכניתה עומדת החברה לקנות באנגליה 4 מטוסים לנוסעים: 3 מטוסים ישמשו להמראות דחופות ומטוס אחד — להעברת דגים טריים מעקבה. יעבדו בהם 24 טייסים בריטיים. לפי ידיעה אחרת יהיו האווירונים מתוצרת איטלקית, מלפני המלחמה.

מצרים

סר תומס ראסל פחה — ממפקד משטרת קהיר עד הזמן האחרון — מזהיר בדו"ח ה-17, והאחרון, שלו, כמנהל לשכת-המודיעין המרכזית למלחמה בהברחת סמים משכרים, שנראים סימנים לחידוש תנועת ההברחה של הירואין למצרים.

בענין החשיש מן הלבנון וסוריה אומר ראסל פחה: "מאמצי הממשלה המצרית

את ענינה של רוסיה בקירינאיקה, בכל צורה שהיא".
 ידיעות אלה, המוכאות ע"י "רויטר", יש בהן מעין "השלמה" למאמרו של ברנז' ס. לונגריג, קצין-פוליטי בריטי, על עניני לוב, בעמ' 57.

ארץ-ישראל

בראשית אוקטובר נערכה מסיבת-פרידה (בה השתתף גם יו"ר הקהילה העברית בח"י פה, כאחד מנכבדי שלוש ה"עדות" שנוכחין בה, יחד עם קציני צבא וצי גבוהים) לרגלי סגירת "קולג" המטה המשותף לשירותים הלוחמים, של המורח-התיכון. "קולג" מטה זה על הר-הכרמל, ששימש במשך שנות המלחמה האחרונות מרכז להכשרה-גבוהה לקציני כל השירותים הבריטיים שבמורח התיכון (ועל כמה מפעולותיו, ומהתרגילים שנערכו על ידו, ניתנו ציונים בחובות הקודמות של "מערכות"), מילא תפקיד רבי ערך בעיצוב דמותו של "הצבא-בפני-עצמו" ששהה במורח-התיכון. מעתה תרכזו שוב הכשרת-קצינים מסוג זה בתחומי בריטניה עצמה — וגם זה ציון לתום תקופת המלחמה.

בראשית חודש נובמבר ביקר גנרל דמפטי ששהה בארץ באולפן האימון של הכוחות הבריטיים במורח-התיכון שליד עזה.

סניף א"י לאיגוד משוחזרי חיל-האוויר המלכותי

סניף ל"אגודת חיל-האוויר-המלכותי" יקום בא"י. מרכזה של האגודה בלונדון הבטיח להגיש לסניף הארצי-ישראלי את מלוא עזרתו. גברים ונשים הזכאים להצטרף ומעוניינים בכך, נתבקשו (לפי ידיעה שהובאה ב"פלס" טייח פוסט" 16 בספטמבר) להתקשר עם מר מכלס מינץ, רח ארלוזורוב 19, רחביה, ירושלים.

בין ערביי א"י

הפעילות הרבה שנתגלתה בזמן האחרון בקרב הציבוריות הערבית בא"י לגבי כל דבר הכרוך באספורט, או בעניינים אשר הגושפנקה "אספורט" משמשת כסות להם — נראה כי איננה מטמטמת עוד בנוגע לנב"י

צבאיים שבו, — מוסיף, כדיעבד, להתגשם תהליך היציאה של הבריטים מכמה וכמה עמדות-מפתח שבמרכז של מצרים; לאחר שכבר נמסרה הקיץ לידי המצרים מצודת-העיר של קהיר, בה החזיקו הבריטים 64 שנים רצופות — באהסכם בענין הקסקט של קסר-אל-ניל שבתוך העיר — מתברר עתה מועד פיננסי, ומסירתם למצרים, של קסר-קטיני — עבאסיה, שבמבואות הבירה המצרית.

רמזמה לועזעו החברתי, שמתחת לפני השטח" העובר עתה על מצרים, כפרי תקופת המלחמה, נתגלה כאמצע ספטמבר, כשתנועת הכנופיות המזוינות במצרים-העלית, מקום הרעב והמגיפות בין המוני דלת-העם בשנים עברו (כנופיות, שהשלטונות גמנעו מתת פרסום כלשהו לפעולותיהן) הביאה לידי הפעלתו של הצבא המצרי. הפקודה לכך ניתנה באופן בלתי אמצעי ע"י ראש-הממשלה צדקי פחה, בתוקף תפקידו כיוזר-הפגים. כשעה שהכנופיות הללו, שלפי המסור, פר, זיונן טוב משל המשטרה, התקיפו את המשטרה ואנשי הצבא באייט — נהרג איש אחד ואנשים אחרים נפצעו.

עבר-ירדן" מערבית בקירינאיקה

"רויטר" מודיע כי סעיף מוחמד אדיריס אל-טנסוסי, מנהיגם הרוחני של 250.000 הסנוסים הנודדים שבקירינאיקה, הביע בסוף אבגוסט את תקותו שקירינאיקה חפ"שית ועצמאית תוכל לזכות ברית עם בריטניה, לפי עיקרי החוזה עם עבר-הירדן. הוא אמר: "בתוקף חוזה כזה נוכל לספק לבריטניה בסיסים לכוחותיה המזוינים. ול-סייע לה בכל אשר לאל ידנו. בהשיגנו את העצמאות לא זו בלבד שנהיה לתועלת לבריטניה, שבתקופת האדמיניסטרציה הצבאית שלה סייעה בהרבה להדיח את שרידי האימ-פריאליזם הפשיסטי ולדפא את פצעי המל-חמה, אלא אף היא תעזור לנו מבחינות פלכליות ואחרות".

ה"סנוסי הגדול" השמיע את התנגדותו למשטר נאמנות מטעם האומות המאוחדות על קירינאיקה והזהיר, "שלא יקדם בברכה

רים בלבד, והיא החלה להקיף גם את הנ-
ש.ם. ביפו — שהיא היא המרכז לרוב
ההתחלות בשטח הנ"ל — נוסדה בסוף ספ-
טמבר, התאחדות הנשים הערביות לתרבות
הגוף. המיסדת והיו"ר של אותה התאחדות
הנה איסמת עבד-אר-רחמאן אל-
חבאב.

בראשית אוקטובר נוסדה בירושלים, הת-
אגדות החיילים המשוחררים הערביים, המו-
נה, לע"ע, 150 חבר. יש ענין בכך כי הת-
אגדות זאת תהיה מסונפת לוועידת אגודות
הפועלים הערביים בארץ-ישראל. וכן יש
לציין כי ה"התאגדות" פנתה אל הוועדה הפועל
הערבי העליון בבקשת מינוי מחלקה מיו-
חדת לטיפול בחיילים משוחררים.

צנחנים — ח'ן ג'

הרגלי האוון והמחשבה גרמו לכך כי ה-
תואר "צנחן" מעלה, בדרך כלל, במוחו של
הקהל העברי את אחת משתי הדמויות: או
את אחד מאנשי גדודי-הצנחנים שבקרב
הדיביוזה הבריטית המוססת הששית, הפו-
עלת בארץ-ישראל מאז 1945; או את שליחי
הישוב אשר, במדים בריטיים ובשירות-המל-
חמה הבריטי, הגיעו בצניחה אל ארצות אי-
רופה המרכזיות והדרום-מזרחית לשם מילוי
תפקיד נועז ומבורך. ידיעה — בעתונות
הארצישראלית — מאמצע אוקטובר
ש.ז. מזכירה לנו כי צריך לא לשכוח כי
אכן היה — ובעצם, נמצא גם כעת — בארץ-
ישראל אף סוג שלישי של צנחנים
מימי המלחמה.

מנהל לשכת-המודיעין הממשלתית השיב
במסיבת עתונאים, — משנשאל אודות הצנ-
חנים שהוטלו לא"י ע"י ה"ציר" בעת המל-
חמה, ובתוכם אחד, שיש חסאן סלאמה, ומה
הפעולה שנקטו נגדם בה — כי: "שני גר-
מנים ומספר ערבים נאסרו בקשר לכך. הת-
קירה הודרישה נמשכת עדיין (זה כמעט
שלוש שנים! — המערכת), וכל עוד לא נס-
תיימה החקירה אין בדעת השלטונות לפרסם
איה שמות שהם".

מספר שאלות נוספות שנשאלו, ביניהן:
כמה מבני ארץ-ישראל, אשר שירתו את
ה"ציר" בזמן המלחמה, חזרו לביתם?

לכמה מאלה שנמלטו כפליטים לגרמניה,
שעה שחיפשו אחריהם כאן, ולא נכנסו לשי-
רותו הפעיל של ה"ציר", הותר לשוב לארץ-
ישראל? האם ערבים ארצישראלים, אשר
נכנסו בא"י לשירות הצבא הבריטי, ולאחר
שנפלו בשבי הגרמנים עברו לצדו של ה-
"ציר" ונשבו אח"כ ע"י הבריטים, — מת-
זרים עתה לא"י? — הוסבו ע"י מנהל לש-
כת-המודיעין לשלטונות גבוהים יותר, כלו-
מר, הוא סרב להשיב עליהן.

עשרות-עשרות כפריים ערביים, ביחוד —
במחוז ירושלים, אך גם במקומות אחרים,
נבדקו בדיקה רפואית לפני חיולם ל"מש-
טרה הנוספת" הערבית, המוגדלת עתה ב-
מהירות ע"י הממשלה. קציני משטרה מפקחים
על החיול, ועשרות ערבים נשלחים מדי יום
ביומו למלא תפקידי הבטחה בערים ובכפ-
רים. מאמנים אותם גם בשימוש בנשק אב-
טומטי.

במשך החדשים החולפים לא היה כמעט
כל גיוס של יהודים למשטרת ארץ-ישראל
או למשטרת-העזר, ומספר הנוטרים המוספים
הזמניים היהודיים פחת והולך בהד-
רגה.

ממטרות, האחים המוסלמים

בראיון שהיה לב"כ "פלקור" ב"30 בספ-
טמבר עם שיש אסעד אל אימאם (האימאם
במסגד אל-אקצה בירושלים) מזכיר סניף
האחים המוסלמים הכריז השיך:

"מטרת האחים המוסלמים היא לקיים
את רוח האיסלאם ואת ערכיה". כן מסר השיך
כי "האחים המוסלמים", שייסדו לראשונה
סניף בארץ-ישראל באוקטובר 1945, מונים
עתה בארץ 10.000 חברים, מהם 1800 בירד-
שלים ו-2500 ביפו. אף כי החברות פתוחה
למוסלמים בלבד, ישנם ביפו גם 50 מועמדים
נוצרים. כן אמר השיך כי הקשר בין ה-
"אחים" הארצישראלים והאגודה במצרים
הוא "דתי ותרבותי" גרידא.

יתכן כי על מלוא אופיה של האגודה
שופכת אורמה הידיעה הבאה:

קבוצה מיוחדת בקרב "האחים" הגנו
ה"ג'אזאלה" ("משוטטים"), המונה בירושלים
93 חברים. מטרת הקבוצה היא עיצוב הגוף

והאופי, החדרת משמעת, הקניית כושר-הסבל
והגנת החיים, הרכוש והקרע".
בידיעות אחרות דובר על ייסוד קבוצות
דומות גם בערי ארץ-ישראל האחרות.

"לורנס של כיס"

נמצא שתועמלן אנטי-יהודי נלהב, שנעצר
ע"י נוטר יהודי במחנה בדואים ליד בית-
שאן, הוא אנגלי מתחפש.

במחצית ספטמבר ש.ז. נתפרסמה בעתון
גות הארץ ידיעה מקוטעת אשר יותר מש-
היתה בה חשיבות כשלעצמה היה בה משום
דוגמה ורמו לאוירה האופפת הרבה מהמת-
רחש בארץ.

בעת מילוי תפקידו בקרבת בית-שאן הש-
גיה הנוטר בהתקהלות באחד מאהלי הבדדים,
ובהתקרבו למקום שמע דברים סוערים ומס-
עירים בשפה הערבית. הוא הבחין בנואם
שאינו ערבי מקומי, ומשנוכח בכך אסר את
ה"אורח" והביאו לתחנת המשטרה הקרובה.
בדרך נודע לו שאותו "נואם באוהל" אינו
אלא אנגלי המתחפש בלבוש ערבי.

הנואם שוחרר ע"י קצין המשטרה שלידינו
מסרו הנוטר.

לשאלה בענין זה השיב מנהל לשכת המר-
ידיעין הממשלתית. שלא שמע על כך דבר.

מלוח ה"נגא'דה" וה"פתווה"

ביום הראשון משלושת ימי החג המוסלמי
"עיד אל-פיטר" (המציין את סוף רמדאן)
התקיימה בחיפה תהלוכה של ה"נגא'דה"
במלוא-המדים.

ב"כיכר כראמה" התכנסו כ-200 חברים,
מבני עשר ועד גברים משופמים הלבושים
במדי-מלחים, וערכו בו מסדר ומסקר, שבו
הושמעו כמה נאומים פוליטיים.

המקהל כולו, שבראשו עמדו מתושפים
ונושאי-דגלים, נתלווה ע"י משטרה וצעד
אח"כ בסדר פחות או יותר צבאי בכבישים
הראשיים לרובעי העיר הערביים כשרבים
מן הצועדים מתאמצים לשמור על אחידות
הצעד.

לפי סגנון הליכתם ניכר ביחידות שהן
קיבלו אימון לפי מתכונת אימונו של הצבא
הבריטי, ויש לשער שהדריכות בכך קציני-
צבא וסמלים משוחררים. כמה מן האנשים
ענדו סרטי-דרגא כדוגמת סרטי-דרגא הברי-

טיים. אחרי התהלוכה נהר והריע המון
נערים.

"פלסטיין פוסט" המביא את הפרטים הנ"ל
מעיר:

המצעד עורר כמה תהיות, כיון שסברה
היא שלבישת "מדים פרטיים" העשויים
להבדיל כל אירגון שהוא, הוא בלתי לגלי
לפי "תקנות-החירום".

בסוף חודש אבגוסט, בימי-ששי, נתקיימו
בכפרים שליד ירושלים שני מסדרים, שעה
שדגלים ירוקים ונסים העטורים עיטורים
נאים נמסרו לאירגון הנוער הערבי "פתווה"
שהוקם בפתרון-ההגנה של "המפלגה הערבית
הארצישראלית".

עתונאים וצלמי-עתונים ערביים נוכחו
בטכס שנערך בבית צפאפה, ליד בית-לחם
בעוד שבמסדר שבכפר אל-עיוזאריה בכביש
ירושלים-יריחו נאמו מראשי "המפלגה
הערבית" בפני הכפריים על מטרות ה"פת-
ווה". תזמורת בית-היתומים המוסלמי ניגנה
שירי-ילכת והצעירים צעדו כשהם לבושים
מדי-צופים.

ששה אנשים הלבושים במדי ה"נגא'דה"
נעצרו באיזור טבריה בתחילת ספטמבר.
הששה — כולם בני צמח.

בשעות אחר הצהרים המוקדמות של 4
בספטמבר עצר ערבי, הלבוש מדי "נגא'דה"
והעונד סמל דרגת לנס-קורפרל, מכונית
נוסעים בכביש צמח-טבריה, וחקר את
הנוסעים. כן עצרה קבוצה בת 5 אנשים, גם
הם לובשי מדי הנגא'דה, כלי רכב אשר נסעו
בכביש וחקרו נהגים ערביים בענין מקור
הסחורות שבמכוניתיהם.

כן נמסר שבוע קודם לכן על עצירת
שלוש מכוניות-משא ע"י "פטרולי-חרם"
בכביש עכו ראש אל-נקורה.

כמה מאות מתנדבים נשבעו שבועת כניסה
ל"נגא'דה" בטכס בכפר בית-נבאללה ב"11
בספטמבר.

בטכס, שהשתתפו בו מאות חברים, נוכחו
מפקדי ה"נגא'דה" מיפו, לוד ורמלה, הוקמו
שש פלוגות חדשות מכמה כפרים שכניי.

טיבית בלתי מפלגתית", אשר סיסמתו: "ארץ הערבים לערבים".

נוסף על האימון הפיזי, נערכו קורסים להשכלה במלחמות הערבים, במדע הפוליטי ובחקירה פלילית.

המפקד העליון תיאר את עצמו כמי שמתנגד לכל המפלגות והעתונים הערבים. הוא נמנע מלמסור מספרים על החברות בארגונו. ה"נג'אדה" הוקמה בא"י ב־21 בינואר 1945, ונתמכה בתחילה ע"י משפחת החורסיינים. לאחרונה נתגלעו הבדלי דעות והחורסיינים מקימים עתה את תנועת ה"פתווה" היריבה.

מחמד נימר אפנדי הוזארי הוא בן 39, נולד בנצרת, ומוצאו בדוי. נוסף על ערבית, הוא דובר עברית ואנגלית.

עמדתה של ה"נג'אדה" לאור המצב הנרחב בארץ-ישראל גדונה בין מחמד נימר הוזארי, המפקד העליון, ולבין מר ד. א. אג'נס, סגן מושל מחוז לוד ומר ה. ב. שאו, מפקד-מטרה.

הוזארי הצהיר שה"נג'אדה" באה כדי לשרת את צרכי האומה".

"פלגה נודדת" מן "האחים המוסלמים" הוזמנה להשתתף במסקר ה"נג'אדה" שהתקיים במחצית ספטמבר בנאבירובין, בהשתתפות קבוצות מערים וכפרים שונים.

בראיון עם כתב "פלוקר" תיאר עו"ד מחמד נימר אפנדי הוזארי, מפקדה הארצי של ה"נג'אדה", את אירגונו, כקבוצה ספורי

צבא הפתווה

המפלגה הערבית ה"פלשתינאית" הזמינה את הנוער הערבי בכללו זה שבארץ-ישראל בפרט, להתלכד מתחת דגל "פלוגות הפתווה" אשר נתארגנו בזמן האחרון כדי להוות את הכוח המלכד למען ה"ג'יהאד" (מלחמת הקודש) הלאומי להצלת "פלסטין". מדי שבוע חוגגת "פלסטין" לרגל הקמת פלוגה חדשה, בעת שמוסרים לה את דגל ה"פתווה". לפניך אחת הפלוגות בכפר צור (מחוז ירושלים) כשהבריה נושאים את ידם ונשבעים שבועת-אמונים בהתקבלם לפלוגתם.

(מן הכתובת המלווה את הצילום בשבועון המצרי "אל-מצוור")

לגליותה של הנג'אדה נתבררה בפגישת-עיתונאים — אחת בירושלים השניה בתל-אביב — 30 בספטמבר, ובשתיהן הודיעו כי לבישת מדים ע"י חברי ה„נג'אדה“ אינו מהווה פגיעה בחוק.

בתשובה לשאלה בדבר מסדרים של חברי „נג'אדה“ שבהם לובשים מדים, השיב קצין המודיעין של הממשלה, מר ר. סטבס, בפגישה העיתונאית בתל-אביב כי רק מדים „שאפשר לטעות ביניהם לבין מדי צבא-הוד מלכותו הם בלתי-לגליים“.

הנציב העליון — המשיך מר סטבס — החליט לא להשתמש ברגע הנוכחי בפסקה שבתקנות ההגנה הנוגעות בלבוש מדים כלשהם.

בירושלים השיב פקיד גבוה מן המחלקה הערבית של הסוכנות היהודית לרפורטרים שה„נג'אדה“ וה„פתווה“ מתקיימות מתוך בטחון כי אכן לגליות הן. „עד כה לא קיבלו כל רמז ממקורות רשמיים שארגוניהם אינם חוקיים“, המשיך הפקיד ואמר.

בדרך כלל אין כל חוק האוסר ללבוש מדי צופים. שתי הקבוצות קוראות לעצמן אירגוני צופים למבוגרים, וטוענות כי אכן צופים הם אלא שזקנים הם במקצת מכדי ללבוש מכנסים קצרים.

חברי אירגונים פארא-צבאיים הופיעו כשהם לבושים מדים שנקנו מעודפי המדים של מחסני הצבא האמריקאי, אשר לא היה בשום פנים אירגון צופים — הוסיף הדובר כתשובה לשאלות נוספות.

אף אחד משני האירגונים לא היה קשור קשר כלשהו בתנועת הצופיות הבינלאומית או באירגון הצופים הבדן-פאולי.

הדובר העריך את עצמתה של ה„נג'אדה“ ב־5000 חברים ואת זו של ה„פתווה“ במעט פחות, מפני שאירגון זה חדש יותר. ידוע כי קציני צבא משוחררים מסייעים באימונם, אשר בו דנים כמעט ללא הסתר דבר בעתות נות הערבית.

כשנשאל הדובר אם עומד נשק לרשות הארגונים הנז"ל משך בכתפיו וענה „מדריי-כים אותם בתרגול עם מטרות-קליעה“.

יותר מאלפיים חברי „פתווה“ השתתפו מסדר בצור-באחר ליד תלפיות (ירושלים) לבשם את מדיהם (חולצת חקי, מכנסים צרים, וכובעים) ב־22 בספטמבר.

בפני המסדר — שבין משתתפיו היו שבאו יפו, שכס ומרכזים אחרים — נאם סעד דין עארף בשם „ועדת המיצוע“ של מפלגה הפלשתינאית הערבית („ועדת-מיצוע“ — הנה הועה"פ של המפלגה), ומסר פלוגת צור-באחר את דגלה.

ב־27 בספטמבר נערכו בהרבי הארץ סדרים ומצעדים נוספים של הארגונים ערביים היריבים „פתווה“ ו„נג'אדה“. ברחובותיה הראשיים של שכס עברו מצעד כמה מאות חברי „נג'אדה“ כשהם נושם את מלוא מדיהם.

בכפר אבו-דיס ליד ירושלים צעדו תהלוכת ה„פתווה“ פלוגות מכמה מחוזות. פלוגות אבו-דיס נמסרו במסדר זה סמליה אותותיה המיוחדים. סעד אל-דין עארף, וכיר הועד הפועל של „המפלגה הערבית א"י“ (דהיינו מפלגת החוסינים) נאם בפני מסדר.

ב־11 לאוקטובר נערכה פתיחה חגיגית זניף השני של ה„נג'אדה“ ביפו. בפתיחה שתתפו סניפי ה„נג'אדה“ במחוז לוד. נערך פקד ולאח"כ יצאו הפלוגות בתהלוכה רחובות יפו. בפני המפקד הכללי, מוחמד זר החארי, נשבעו קציני הפלוגות שבועת-זמנים ל„נג'אדה“ ולועד הערבי העליון — וְהַל הומוזנים תרם למעלה מ־500 לירות „נג'אדה“.

ב־13 באוקטובר התקיים טקס מסירת הדגל זניף ה„פתווה“ של ערב-סוחארה (יריר-לים). השתתפו סניפי ה„פתווה“ בסביבת ירושלים. נאם המפקד הכללי, כאמל ערי-את, שקרא לאחד כל ארגוני הנוער, דוגמת ה„נג'אדה“ וה„פתווה“ שהתאחדו. אחר טקס השבועה של פלוגת ערבי וואחרה, הנקראת „פלוגת אמין“ התקיים פקד כללי של כל הפלוגות.